

Sinteza ședinței plenare din 14 martie 2024

În cadrul ședinței plenare din 14 martie 2024 a Parlamentului Republicii Moldova, s-au evidențiat multiple aspecte ce necesită atenție și analiză profundă, reflectând un context complex și dinamic al procesului legislativ și al exercitării controlului parlamentar.

Asociația Promo-LEX evidențiază o tendință îngrijorătoare în practica actuală a ședințelor plenare ale Parlamentului, caracterizată de modificări frecvente și semnificative ale ordinii de zi. Procedura standard de aprobare a unei ordini de zi pentru fiecare două săptămâni este afectată de intervenții de ultim moment. În loc să existe o distribuție echilibrată a proiectelor, observăm o concentrare majoră în prima săptămână, lăsând puține subiecte pentru ce-a de-a doua săptămână. De exemplu, în cadrul ședinței din 14 martie 2024, din cele 23 de subiecte inițiale, doar 7 au rămas pe ordinea de zi, iar cu o zi înainte, Biroul Permanent propune adăugarea a 17 subiecte noi. Aceste schimbări bruște și extinse – reprezentând o creștere de 271,4% – subminează încrederea și înțelegerea clară a procesului legislativ, generând incertitudine și dificultăți în pregătirea adecvată pentru dezbateri și votare. Astfel de practici ar trebui să fie revizuite și ajustate pentru a restabili integritatea și eficiența procesului legislativ. Durata ședinței a fost de aproximativ 13 ore, cu o pauză de 2 ore inclusă.

Totodată, observăm că proiectele prezentate de opoziția parlamentară nu au fost incluse în ordinea de zi, deși ședința din 14 martie urma să fie dedicată în special acestora, fiind prima ședință din a șasea săptămână a sesiunii parlamentare. Subliniem că, conform Regulamentului Parlamentului,

inițiativele fracțiunilor parlamentare din opoziție, precum și cele ale deputaților neafiliați din opoziție, sunt prioritare la stabilirea ordinii de zi pentru prima ședință plenară din fiecare ciclu de șase săptămâni de la începutul sesiunii parlamentare. Durata ședinței a fost de aproximativ 13 ore, cu o pauză de 2 ore inclusă. Cea mai lungă dezbatere a fost audierea raportului cu privire la activitatea Guvernului în anul 2023, care a durat aproximativ 5 ore.

Controlul parlamentar, în această ședință a fost exercitat prin audierea, pentru prima dată în această legislatură a Raportului Guvernului pentru anul precedent, precum și a Raportului Comisiei pentru Situații Excepționale (CSE) privind acțiunile întreprinse pe perioada stării de urgență. Evidențiem că pe masa legislativului a fost înregistrat încă în martie 2023, [un proiect de lege](#) (nr. 63/2023), potrivit căruia CSE urma să prezinte raport după expirarea perioadei pentru care a fost declarată starea de urgență. Apreciem pozitiv că un asemenea raport a fost prezentat în plen, chiar și la expirarea a 2 luni jumătate de la încheierea stării de urgență, însă considerăm că controlul parlamentar ar trebui să fie unul eficient, cu formularea concluziilor și după caz, recomandărilor autorităților publice.

Respectarea transparenței decizionale și exercitarea eficientă a controlului parlamentar reprezintă un pilon esențial al funcționării democrației, cu toate acestea, observăm o serie de deficiențe, inclusiv absența deputaților din opoziție la examinarea a cel puțin 8 proiecte, precum și problemele înregistrate în procesul de vot electronic, unde deși unii deputați au părăsit sala, aceștia au fost înregistrați ca fiind prezenți.

Un alt aspect deosebit de preocupant este afectarea transparenței decizionale în proporție de 63%, prin nesolicitarea/ neacordarea/ nepublicarea în timp util a actelor aferente proiectelor de legi și prin nerespectarea termenului de 10 zile lucrătoare prevăzut pentru prezentarea

recomandărilor. Asociația Promo-LEX subliniază că această deficiență a afectat examinarea a 12 proiecte de acte normative, incluzând proiecte de legi votate în prima și a doua lectură. De asemenea, identificăm situații în care dreptul de depunere a amendamentelor a fost restricționat, încălcând regulamentul parlamentar.

În lumina acestor constatări, Asociația Promo-LEX reiterează importanța respectării principiilor democratice și a transparenței în procesul legislativ. Facem apel la Parlamentul Republicii Moldova să ia în considerare aceste observații și să întreprindă măsurile necesare pentru îmbunătățirea procesului decizional.

Amintim că, în perioada 2021 – 2025, Promo-LEX și-a propus să monitorizeze activitatea Parlamentului Republicii Moldova, în special din perspectiva transparenței, legalității și eficienței procedurilor, în cadrul Programului „Democrație, Transparență și Responsabilitate” susținut financiar de Agenția Statelor Unite pentru Dezvoltare Internațională (USAID). Scopul monitorizării este de a spori transparența instituției, de a contribui la îmbunătățirea procedurilor legislative și de a consolida interacțiunea dintre deputați și cetățeni.

**Alegerile prezidențiale
rusești organizate în
regiunea transnistreană:**

asigurarea dreptului la vot sau limitarea suveranității Republicii Moldova?

Pe 17 martie 2024, locuitorii regiunii transnistrene a Republicii Moldova vor fi chemați la cele 6 secții de votare, care vor fi deschise pe teritoriul temporar ocupat al țării pentru alegerea președintelui Federației Ruse. Acest lucru se întâmplă fără acordul autorităților constituționale, care au permis să fie deschisă doar o singură secție de votare pe teritoriul Republicii Moldova, la Ambasada Federației Ruse de la Chișinău. Refuzul autorităților ruse de a se conforma cu poziția Chișinăului a fost catalogat drept inacceptabil de Ministrul afacerilor externe, Mihai Popșoi[\[1\]](#).

Decizia de a deschide secții de votare pe teritoriul regiunii transnistrene, în pofida protestului autorităților moldovenești, completează registrul larg de abuzuri comise de Federația Rusă în raport cu integritatea, suveranitatea și inviolabilitatea teritoriului Republicii Moldova și evidențiază din nou că autoritățile ruse consideră că ar avea dreptul să acționeze pe teritoriul Republicii Moldova după cum doresc.

Acest fapt nu ne surprinde, pentru că nu ne aflăm la primele alegeri prezidențiale rusești organizate în stânga Nistrului și mun. Bender. Înainte de a prezenta ce urmăresc de fapt autoritățile ruse prin organizarea acestor alegeri în regiunea transnistreană și de ce retorica lor este eronată, propun să aruncăm o privire asupra datelor de mai jos, privind scrutinele prezidențiale anterioare organizate de Federația Rusă în regiunea transnistreană a Republicii Moldova.

Alegerile prezidențiale ruse din 2024 (date preliminare)

- 6 secții de votare (trei în Tiraspol și câte una în

Bender, Râbnița și Grigoriopol)[\[ii\]](#)

- 250. 000 de cetățeni ruși din regiunea transnistreană sunt așteptați la secțiile de votare, conform autorităților ruse

Alegerile prezidențiale ruse din 2018

- 24 secții de votare (zece în Tiraspol, șase în Bender, câte două în Râbnița și Dubăsari, câte una în Grigoriopol, Slobozia, Camenca și Dnestrovsc)[\[iii\]](#)
- 73.947 de persoane au participat la alegeri (prezență record)[\[iv\]](#)
- 96,4%^[1] dintre alegători au votat pentru Vladimir Putin[\[v\]](#)
- 87 de observatori din Camera Civică a Federației Ruse au monitorizat alegerile[\[vi\]](#)
- Cel puțin 8 mii de buletine de vot au fost distribuite pentru fiecare secție de votare, adică aproximativ 192.000 în total[\[vii\]](#)

Alegerile prezidențiale ruse din 2012

- 24 secții de votare (zece în Tiraspol, șase în Bender, câte două în Râbnița și Dubăsari, câte una în Grigoriopol, Slobozia, Camenca și Dnestrovsc)[\[viii\]](#)
- 50.368 de persoane au participat la alegeri[\[ix\]](#)
- 85% dintre alegători au votat pentru Vladimir Putin[\[x\]](#)

Alegerile prezidențiale ruse din 2008

- 23 secții de votare (zece în Tiraspol, șase în Bender, câte două în Râbnița și Dubăsari, câte una în Grigoriopol, Slobozia și Dnestrovsc)[\[xi\]](#)
- 46.070 de persoane au participat la alegeri[\[xii\]](#)
- 87,6% dintre alegători au votat pentru Dmitri Medvedev[\[xiii\]](#)

„Apărarea drepturilor și intereselor celor 250.000 de cetățeni ruși din Moldova”: ce se ascunde în spatele acestei retorici a

Federației Ruse?

Autoritățile Federației Ruse justifică organizarea alegerilor prezidențiale rusești în teritoriul necontrolat al Republicii Moldova printr-o retorică manipulatorie și cinică. În termeni specifici, organizarea alegerilor prezidențiale ruse în regiunea transnistreană este mascată sub eticheta „apărării drepturilor și intereselor” celor 250.000 de cetățeni ruși din regiunea transnistreană, inclusiv dreptul la vot[\[xiv\]](#).

Cataloghez această retorică drept manipulatorie și cinică din următoarele considerente:

- În regiunea transnistreană a Republicii Moldova locuiesc 357.534 de cetățeni moldoveni (peste 90% din populația regiunii)[\[xv\]](#) ale căror drepturi și libertăți sunt încălcate sistematic de structurile transnistrene, controlate de autoritățile Federației Ruse din 1992. Pentru ca locuitorii regiunii să se bucure de un climat democratic și de respectarea drepturilor omului, Federația Rusă trebuie să renunțe la prezența sa militară în stânga Nistrului, la controlul substanțial exercitat asupra structurilor transnistrene, la campaniile de dezinformare și mașinăria de propagandă.
- Deși autoritățile ruse au declarat că poartă răspundere pentru cetățenii ruși din regiunea transnistreană[\[xvi\]](#), atunci când structurile transnistrene, controlate de Federația Rusă, comit încălcări grave ale drepturilor omului, inclusiv în raport cu cetățenii ruși din regiune, acestea se eschivează de responsabilitate și declară că e problema voastră internă. Această discrepanță subliniază duplicitatea autorităților ruse în ceea ce privește problematica transnistreană.
- Din 2004 până în prezent, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a găsit Federația Rusă responsabilă de abuzuri și violări grave ale drepturilor omului în 52 de hotărâri[\[xvii\]](#), care vizează cauze din regiunea transnistreană. Neexecutarea principială a acestor

hotărâri evidențiază că interesul Federației Ruse în ceea ce privește apărarea drepturilor locuitorilor regiunii transnistrene este mai degrabă un instrument de manipulare, decât o preocupare reală și autentică pentru drepturile fundamentale ale omului.

- Deși ambasadorul rus la Chișinău a afirmat că dreptul la vot este inalienabil și sarcina misiunii diplomatice rusești este să acționeze în concordanță cu drepturile și interesele cetățenilor ruși, nu a condamnat niciodată acțiunile ilegale [\[xviii\]](#)[\[xix\]](#) întreprinse de structurile transnistrene pentru a împiedica desfășurarea scrutinelor electorale moldovenești în Zona de Securitate și regiunea transnistreană, la care participă alegători care dețin atât cetățenia rusă, cât și pe cea moldovenească.
- Emiterea pașapoartelor rusești locuitorilor regiunii transnistrene, printr-o procedură simplificată, face parte din obiectivele de politică externă ale Federației Ruse. Pașapoartele rusești au fost oferite rapid, pe bandă rulantă, inclusiv locuitorilor din teritoriile temporar ocupate ale Ucrainei și Georgiei. Existența a zeci/sute de mii de cetățeni ruși în aceste teritorii servește drept pretext pentru acțiuni de destabilizare, sau chiar militare, împotriva țărilor vecine [\[xx\]](#). Totul sub pretextul „apărării drepturilor și intereselor cetățenilor ruși” din afara granițelor Rusiei.
- În final, autoritățile ruse nu pot pretinde că scopul pe care-l urmăresc este asigurarea dreptului la vot, pentru că scrutinele electorale rusești nu reprezintă procese democratice, libere, transparente și incluzive (a se vedea *Election Vulnerability Index* publicat de Freedom House) [\[xxi\]](#). La fel, locuitorilor regiunii transnistrene nu le este garantat dreptul la alegeri libere și corecte de structurile transnistrene, controlate de Federația Rusă [\[xxii\]](#).

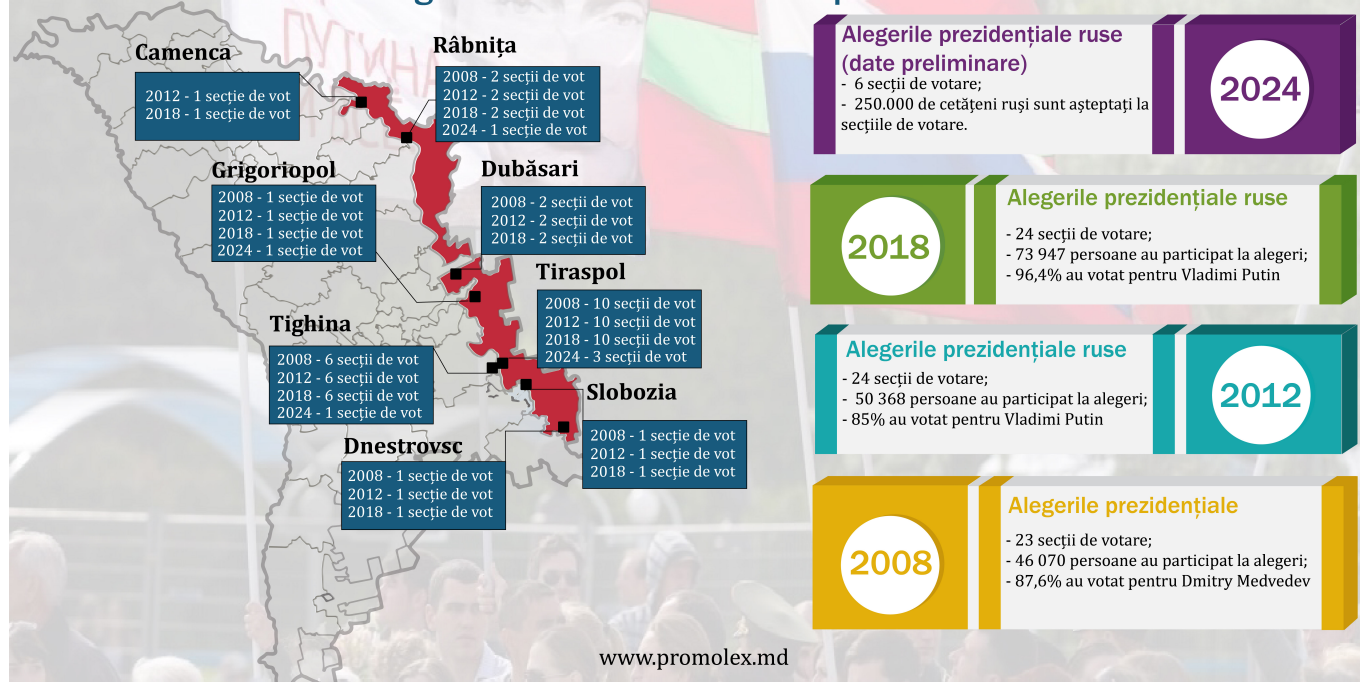
La ce servesc de fapt alegerile organizate de Federația Rusă

În regiunea transnistreană?

Organizarea alegerilor prezidențiale ruse în regiunea transnistreană, sub eticheta aparent acceptabilă a „apărării drepturilor și intereselor cetățenilor ruși”, urmărește de fapt atingerea unor avantaje politice. Analizând atent modul în care a fost prezentată participarea alegătorilor din stânga Nistrului și mun. Bender, precum și rezultatele voturilor, devine evident că scopul acestor alegeri este legitimarea următoarelor idei: (1) populația regiunii este o națiune temeinic rusească și, firesc, își dorește cu înverșunare să facă parte din Federația Rusă, (2) este legitim ca Rusia să pretindă la o sferă de influență în Republica Moldova și (3) populația de pe malul stâng al Nistrului are viziuni, interese și opțiuni politice ireconciliabile, fundamental diferite de cele ale locuitorilor de pe malul drept, motiv pentru care trebuie să-i fie asigurat dreptul de a-și decide soarta independent. De asemenea, participarea locuitorilor regiunii transnistrene la aceste alegeri și rezultatele voturilor sunt menite să justifice prezența forțelor militare ruse în regiunea transnistreană, care sunt portretizate drept un „garant al securității”.

La fel de important de menționat este faptul că, în contextul alegerilor prezidențiale ruse din 2018, liderul regiunii transnistrene, Vadim Krasnoselski, a declarat că aceste alegeri au fost un „mic referendum reușit” pentru regiunea transnistreană [\[xxiii\]](#). Ministerul rus de Externe și Ambasada Federației Ruse la Chișinău nu au contrazis această interpretare, din motive lesne de înțeles. Această narațiune reprezintă o gravă încălcare a principiilor de drept internațional și este incompatibilă cu ceea ce țările civilizate consideră acceptabil. Prin acest discurs se consolidează revizionismul rusesc și se legitimează dreptul și pretenția Federației Ruse de a acționa după bunul plac cu vecinii mai mici și de a anexa teritorii, mai ales dacă acolo există etnici ruși sau vorbitori de rusă.

Istoricul alegerilor organizate de Federația Rusă în regiunea transnistreană a Republicii Moldova

[i] Europa Liberă Moldova. 2024. „Rusia nu va renunța la decizia de a deschide șase secții de votare în Transnistria, sugerează ambasadorul rus de la Chișinău”. *Europa Liberă Moldova*, 12 martie. <https://moldova.europalibera.org/a/rusia-nu-va-renunta-la-decizia-de-a-deschide-sase-sectii-de-votare-in-transnistria-sugereaza-ambasadorul-rus-de-la-chisinau/32858269.html>. Accesat în 12.03.2024.

[ii] Știri din Transnistria. 2024. „Alegerea președintelui Federației Ruse la 17 martie 2024”. *Știri din Transnistria*, 12 martie. <https://novostipmr.com/ru/news/24-03-12/vybory-prezidenta-rossiyskoy-federacii-17-marta-2024-goda>. Accesat în 12.03.2024.

[iii] Știri din Transnistria. 2018. „Votul la alegerile prezidențiale din Rusia s-a încheiat în Transnistria”. *Știri din Transnistria*, 18 martie. <https://novostipmr.com/ru/news/18-03-18/v-pridnestrove-zaversh>

[ilos-golosovanie-na-vyborah-prezidenta-rf](#). Accesat în 12.03.2024.

[iv] „compania de televiziune și radio de stat transnistreană”. 2018. „Transnistria a înregistrat prezență record la alegerile prezidențiale din Rusia”. <https://radio.pgtrk.com/news/190318/na-vyborah-prezidenta-rossii-pridnestrove-pokazalo-rekordnuyu-yavku>. Accesat în 12.03.2024.

[v] Știri din Transnistria. 2018. „96,4% dintre alegători l-au votat pe Putin în Transnistria”. *Știri din Transnistria*, 19 martie. <https://novostipmr.com/ru/news/18-03-19/za-putina-v-pridnestro-ve-proglosovali-964-izbirateley>. Accesat în 12.03.2024.

[vi] „comisia electorală centrală a rmn”. 2018. „Despre rezultatele alegerilor din Rusia în primul transnistrean”. <https://www.cikpmr.com/novosti-old-cik/ob-itogakh-rossijskikh-vyborov-na-pervom-pridnestrovskom.html>. Accesat în 12.03.2024.

[vii] „compania de televiziune și radio de stat transnistreană”. 2018. „Fiecare secție de votare din rmn va primi cel puțin 8 mii de buletine de vot până pe 18 martie”. <https://radio.pgtrk.com/news/260218/kazhdyy-izbiratelnyy-uchastok-v-pmr-k-18-marta-poluchit-ne-menee-8-tysyach-byulleteney>. Accesat în 12.03.2024.

[viii] Moskalenko, Nicolai. 2012. „Arhivă: transnistrenii vor putea participa la alegerile liderului Federației Ruse”. *RIA „Ziua nouă”*, 28 februarie. <https://newdaynews.ru/pmr/375097.html>. Accesat în 12.03.2024

[ix] „comisia electorală centrală a rmn”. 2018. „Despre rezultatele alegerilor ruse în comunitatea științifică”. <https://www.cikpmr.com/novosti-old-cik/ob-itogakh-rossijskikh-vyborov-v-nauchnom-soobshchestve.html>. Accesat în 12.03.2024.

[x] Știri din Transnistria. 2018. „Comisia Electorală Centrală

a Rusiei a anunțat rezultatele votului”. *Știri din Transnistria*, 23 martie. <https://novostipmr.com/ru/news/18-03-23/na-vyborah-prezidenta-rf-vladimir-putin-nabral-7669-golosov>. Accesat în 12.03.2024.

[xi] Matveev, Dmitri. 2008. „Arhivă: Peste 87% dintre rușii transnistreni au votat pentru Dmitri Medvedev”. RIA „Ziua nouă”, 3 martie. <https://newdaynews.ru/pmr/167140.html>. Accesat în 12.03.2024.

[xii] Ibidem

[xiii] Ibidem

[xiv] Europa Liberă Moldova. 2024. „Rusia nu va renunța la decizia de a deschide șase secții de votare în Transnistria, sugerează ambasadorul rus de la Chișinău”. *Europa Liberă Moldova*, 12 martie. <https://moldova.europalibera.org/a/rusia-nu-va-renunta-la-deci-zia-de-a-deschide-sase-sectii-de-votare-in-transnistria-sugereaza-ambasadorul-rus-de-la-chisinau/32858269.html>. Accesat în 12.03.2024.

[xv] Guvernul Republicii Moldova. Biroul Politici de Reintegrare. 2024. „Peste 357 mii de locuitori din regiunea transnistreană sunt cetățeni ai Republicii Moldova”. <https://gov.md/ro/content/peste-357-mii-de-locuitori-din-regiu-nea-transnistreana-sunt-cetateni-ai-republicii-moldova>. Accesat în 12.03.2024.

[xvi] PRO TV Chișinău. 2023. „Serghei Lavrov: Federația Rusă poartă responsabilitatea pentru cetățenii ruși din Transnistria”. *PRO TV*, 28 martie. <https://protv.md/actualitate/serghei-lavrov-federatia-rusa-poa-rta-responsabilitatea-pentru-cetatenii-rusi-din-transnistria-2648340.html>. Accesat în 12.03.2024.

[xvii] Tabaranu, Irina. 2023. „Hotărârea CtEDO în cazul Ilașcu. De ce și la 19 ani de la pronunțare rămâne a fi cea

mai importantă”. *Zona de Securitate*, 8 iulie. <https://zonadesecuritate.md/hotararea-ctedo-in-cazul-ilascu-de-ce-si-la-19-ani-de-la-pronuntare-ramane-a-fi-cea-mai-importanta/>. Accesat în 12.03.2024.

[xviii] IPN Agenție de Presă. 2010. „La Corjova nu va fi deschisă secție de votare”. *IPN*, 23 noiembrie. https://www.ipn.md/ro/la-corjova-nu-va-fi-deschisa-sectie-de-votare-7965_986667.html. Accesat în 12.03.2024.

[xix] Serviciul de Informații și Securitate al Republicii Moldova. (fără dată). „Riscuri la adresa securității naționale în contextul viitorului scrutin parlamentar”. <https://www.sis.md/ro/content/riscuri-la-adresa-securit%C4%83%C8%9Bii-na%C8%9Bionale-%C3%AEn-contextul-viitorului-scrutin-parlamentar>. Accesat în 12.03.2024.

[xx] Euronews. 2022. „Russia has issued 720,000 fast-track passports in separatist-held areas of eastern Ukraine”. *Euronews*, 17 februarie. <https://www.euronews.com/2022/02/17/russia-has-issued-720-000-fast-track-passports-in-separatist-held-areas-of-eastern-ukraine>. Accesat în 13.03.2024.

[xxi] Freedom House. (fără dată). „Election Watch for the Digital Age. Tracking the intersection of elections, internet platforms, and human rights around the world”. <https://freedomhouse.org/report/election-watch-digital-age>. Accesat în 12.03.2024.

[xxii] Freedom House. „Freedom in the World 2023: Transnistria”. <https://freedomhouse.org/country/transnistria/freedom-world/2023>. Accesat în 12.03.2024.

[xxiii] Știri din Transnistria. 2018. „Vadim Krasnoselsky: Cetățenii văd, în primul rând, stabilitate în actualul președinte al Rusiei”. *Știri din Transnistria*, 20 martie. <https://novostipmr.com/ru/news/18-03-20/vadim-krasnoselskiy-v->

Termen extins | Asociația Promo-LEX angajează Comunicator/Comunicatoare

Nr. ref. 5 din 23.02.2024

Denumirea postului: Comunicator/Comunicatoare (Specialist relații publice), Programul Monitorizarea Proceselor Democratice.

Scopul postului: Comunicatorul/Comunicatoarea va fi responsabil/ă de comunicarea externă și va asigura vizibilitatea activității și produselor Asociației Promo-LEX.

CERINȚE

- **Studii:** studii superioare în domeniul jurnalism/comunicare/relații publice sau alte domenii relevante;
- **Experiență profesională:** minim 2 ani într-o poziție similară; experiența în cadrul unui ONG sau organizație internațională – va constitui un avantaj;
- **Competențe, abilități și alte cerințe specifice:**
  - Abilități de scriere și redactare a materialelor;
  - Cunoștințe și abilități de gestionare a paginilor web și a rețelelor sociale;
  - Abilități avansate de utilizare a computerului (MS Office, Internet); cunoașterea programelor specializate de editare foto/video – va constitui

- un avantaj;
- Fluență în limba română; cunoașterea limbilor rusă și engleză.
- Spirit de inițiativă și creativitate;
- Integritate și discreție profesională;
- Neafiliere politică și non-partizanat politic.

RESPONSABILITĂȚI:

- Promovează activitatea și produsele Asociației în plan extern (online și offline);
- Planifică, organizează și participă la evenimentele publice și de presă ale Asociației;
- Elaborează și promovează materiale de comunicare și vizibilitate (comunicate de presă, infografice, postări, articole, rapoarte anuale, spoturi video, produse multimedia etc.);
- Menține și actualizează conținutul pe website-ul Asociației și pe paginile existente din rețelele sociale ale Asociației (Facebook, Instagram etc.);
- Participă la dezvoltarea și implementarea Strategiei de Comunicare a Asociației;
- Elaborează rapoarte cu privire la comunicarea și vizibilitatea externă a Asociației;
- Menține legătura cu mass-media;
- Monitorizează reflectarea în presă a activităților Asociației;
- Consultă beneficiarii de granturi ale Asociației pe aspecte ce țin de comunicare și vizibilitate;
- Alte responsabilități relevante.

OFERIM:

Asociația Promo-LEX te invită să faci parte dintr-o echipă de profesioniști, oferind un salariu competitiv, oportunități de instruire și dezvoltare profesională, precum și posibilitatea de a contribui la dezvoltarea democrației și promovarea drepturilor omului în Republica Moldova.

DOSARUL DE APLICARE

Candidații vor prezenta următorul Dosar de Aplicare:

- Curriculum Vitae;
- Scrisoare de motivare, cu indicarea a două persoane de referință (nume/prenume și date de contact);
- Oferta financiară în USD (salariul net solicitat, după reținerea tuturor impozitelor).

Dosarul de Aplicare trebuie expediat prin e-mail la adresa angajare@promolex.md cu mențiunea "Pentru funcția de Comunicator/Comunicatoare".

Locul de muncă: mun. Chișinău (sediul Asociației Promo-LEX)

Program de muncă: deplin

Perioada de contractare: aprilie 2024 – 31 martie 2025 (în conformitate cu Art. 55 alin. 1 litera k' din Codul Muncii al RM)

Data limită pentru depunerea dosarelor candidaților: 21 martie 2024, ora locală 18:00.

Vor fi evaluate doar dosarele complete.

Evaluarea dosarelor se va efectua în 2 etape: la prima etapă, dosarele vor fi analizate sub aspectul corespunderii candidaților cu cerințele și condițiile stipulate în anunț. Cea de-a doua etapă va consta în interviuarea persoanelor pre-selectate și proba practică. *Vor fi contactate doar persoanele pre-selectate.*

Pentru mai multe detalii contactați:

Mariana Novac, Coordonatoare de Program, tel: 069339700; e-mail: mariana.novac@promolex.md

---

—

Asociația Promo-LEX este o organizație neguvernamentală, apolitică, nonprofit, care își desfășoară activitatea pe întregul teritoriu al Republicii Moldova. Misiunea Asociației Promo-LEX este de a contribui la promovarea și apărarea drepturilor omului, la consolidarea proceselor și instituțiilor democratice, și la dezvoltarea societății civile.

Podcast PUNCT pe URĂ. (in)certitudinea respectării drepturilor omului

În ultimii ani am văzut cât de vulnerabile pot fi democrațiile în proces de tranziție, așa cum este Republica Moldova, în

fața unor crize precum pandemia sau crize de securitate, așa cum este cea generată de războiul Federației Ruse împotriva Ucrainei.

În acest context, sunt vulnerabile și mecanismele de protecție a drepturilor omului?

Vă invităm la o discuție cu Vadim Vieru, avocat și directorul programului Drepturile Omului în cadrul Asociației Promo-LEX.

Poți asculta acest episod și în #googlepodcasts, #spotify și #soundcloud.

Podcast-ul „PUNCT pe URĂ.” este produs de Asociația Promo-LEX cu susținerea financiară a Agenției Statelor Unite pentru Dezvoltare Internațională (USAID Moldova).

TERMEN EXTINS | Asociația Promo-LEX angajează Analist/ă juridic/ă în domeniul electoral și procese democratice

Nr. ref. 6 din 26.02.2024

Denumirea postului: Analist/ă juridic/ă în domeniul electoral și procese democratice

Scopul postului: Titularul/Titulara postului va oferi asistență juridică echipei Promo-LEX prin analiza sub aspect

legal a informațiilor colectate de observatori/monitori și compilată de către echipa de analiză, contribuind în acest mod la elaborarea documentelor analitice și de monitorizare în domeniul electoral și a proceselor democratice.

Relații ierarhice: Se subordonează Șefului echipei de analiză și cercetare și Directorului de Program.

RESPONSABILITĂȚI:

- oferă suport juridic echipei Programului monitorizarea proceselor democratice și implicit Misiunilor de observare a alegerilor desfășurate în cadrul acestuia;
- analizează și monitorizează modificările legislației electorale, legislației cu privire la partidele politice (și finanțarea acestora), administrația publică locală și alte domenii relevante activității organizației;
- analizează din punct de vedere juridic evenimentele constatate în procesul electoral și determină tendințele acestora;
- elaborează opinii, analize, declarații și apeluri publice, studii, cercetări și rapoarte de monitorizare ce vizează diverse procese democratice, cu focus în domeniul electoral;
- participă la acțiuni de informare/comunicare și advocacy în domeniul electoral și alte arii de interes în cadrul Programului (activitatea Parlamentului Republicii Moldova, finanțarea politică, activitatea și reforma administrației publice locale, activitatea organelor electorale etc.);
- colectează din surse deschise, precum și prin intermediul cererilor de acces la informație date ce vizează diverse procese democratice pe domeniile monitorizate;
- procesează și analizează formularele de raportare primite de la rețeaua de observatori/monitori cu scopul de a identifica tendințele pe domeniile monitorizate, inclusiv în contextul campaniilor electorale;

- compilează informațiile colectate din diferite surse și scrie draft-ul capitolelor rapoartelor de observare a alegerilor și/sau de monitorizare a altor domenii de interes în cadrul Programului;
- conlucrează cu rețeaua de observatori/monitori pentru a verifica faptele raportate și a preciza eventuale neclarități în datele livrate;
- analizează informațiile colectate prin prisma legislației din Republica Moldova, precum și a standardelor internaționale relevante (Codul Bunelor Practici în Materie Electorală, Declarația Universală a Drepturilor Omului, alte documente internaționale);
- livrează în timp util către Șeful echipei de analiză și cercetare draft-ul produselor analitice și a capitolelor din rapoartele de observare a alegerilor și/sau de monitorizare a altor domenii de interes în cadrul Programului;
- contribuie la elaborarea metodologiilor de cercetare și monitorizare, inclusiv a instrumentelor de colectare și verificare a datelor (formulare de observare/monitorizare, chestionare, ghiduri de interviu, instrucțiuni de completare a acestor instrumente etc.);
- participă la dezvoltarea modulelor de instruire a observatorilor/monitorilor și participă, în limita timpului disponibil, la procesul de training propriu-zis, fie la nivel central, fie în teren;
- participă la ședințele echipei de Analiză, și se află în contact direct și permanent cu ceilalți analiști/colegi din alte echipe;
- îndeplinește alte sarcini relevante la solicitarea Șefului echipei de analiză și cercetare și a Directorului de Program.

CERINȚE FAȚĂ DE CANDIDAȚI:

- **Educație:** studii superioare în Drept; preferabil studii

de masterat în domeniul dreptului constituțional, civil, în domeniul managementului politic și electoral etc.

- **Experiența profesională:** minim 2 ani de experiență în domenii care au solicitat analiza cadrului legal și scrierea de rapoarte, preferabil în domeniul electoral sau alte domenii relevante.
- **Cunoștințe:** cunoștințe în domeniul electoral, juridic, drepturile omului, științe politice. Va constitui un avantaj cunoașterea domeniului monitorizării proceselor democratice și a mediului asociativ. Bună înțelegere a contextului social-politic din Republicii Moldova, dar și din regiune.
- **Cunoștințe, competențe, abilități și alte cerințe specifice:**
  - Cunoașterea la nivel avansat a limbilor Române, Engleză și Rusă;
  - Abilități excelente de scriere în limba Română;
  - Abilități de utilizare a computerului (MS Office, Internet) și a echipamentului de birou;
  - Abilități excelente de interacțiune și comunicare;
  - Abilități de a lucra independent și în echipă, într-un mediu dinamic și în termeni restrânși de timp;
  - Neafiliere politică și non-partizant politic (candidații nu pot fi membri/activiști ai partidelor politice, precum și rude de gradul I – II ai acestora);
  - Respectarea valorilor și principiilor democratice și a supremației legii;
  - Integritate și discreție profesională;
  - Disponibilitate de lucru peste program și eventual pentru efectuarea deplasărilor pe întreg teritoriul Republicii Moldova, inclusiv în zile de week-end;
  - Deținerea automobilului propriu și a permisului auto Categoria B, va constitui un avantaj.

Locul de muncă: Chișinău (sediul Asociației Promo-LEX)

Program de muncă: deplin

Perioada de angajare: aprilie 2024 – 31 martie 2025 (în conformitate cu Art. 55 alin. 1 litera k' din Codul Muncii al RM)

oferim:

Asociația Promo-LEX te invită să faci parte dintr-o echipă de profesioniști, oferind un salariu competitiv, oportunități de instruire și dezvoltare profesională, precum și posibilitatea de a contribui la dezvoltarea democrației și promovarea drepturilor omului în Republica Moldova.

Dosarul de aplicare trebuie să conțină:

- Curriculum Vitae;
- Scrisoare de motivare în care se va descrie experiența relevantă și motivația de a ocupa postul;
- Două persoane de referință – se va indica numele persoanei, organizația și datele de contact;
- Propunerea financiară (salariul net solicitat, după reținerea tuturor impozitelor).

Dosarul va fi completat în limba Română și trebuie expediat prin e-mail la adresa angajare@promolex.md cu mențiunea „Analist/ă juridic/ă”.

Data limită pentru depunerea dosarelor: 19 martie 2024, ora 18.00. *Vor fi evaluate doar dosarele complete și depuse în termen.

Evaluarea dosarelor se va realiza în 2 etape: (1) la prima etapă, dosarele vor fi analizate sub aspectul corespunderii candidaților cu cerințele stipulate mai sus; (2) cea de-a doua etapă va consta în interviuarea și testarea candidaților preselecțai. Doar candidații preselecțai vor fi contactați.

Pentru mai multe detalii contactați:

Mariana Novac, Coordonatoare de Program, tel. 069339700, e-mail: mariana.novac@promolex.md

---

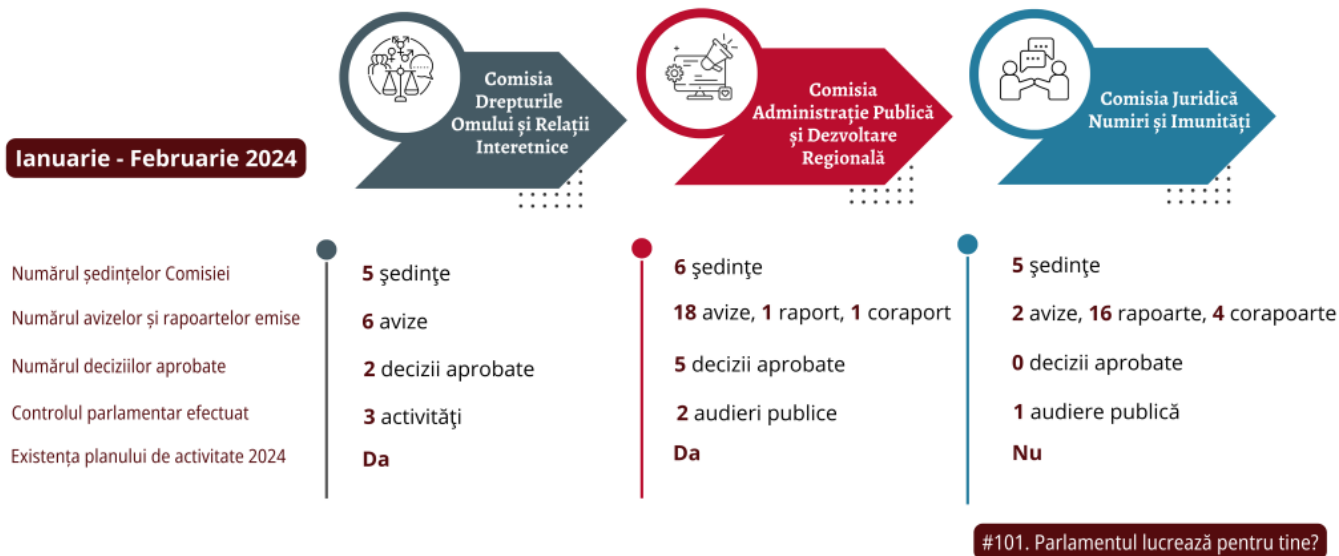

Asociația Promo-LEX este o organizație neguvernamentală, apolitică, nonprofit, care își desfășoară activitatea pe întregul teritoriu al Republicii Moldova. Misiunea Asociației Promo-LEX este de a contribui la promovarea și apărarea drepturilor omului, la consolidarea proceselor și instituțiilor democratice, și la dezvoltarea societății civile.

Radiografia transparenței legislative: evaluarea Promo-LEX a activităților unor Comisii Parlamentare

Asociația Promo-LEX, organizație ce monitorizează și promovează transparența în procesul legislativ, a efectuat o analiză detaliată a activităților desfășurate de Comisiile Permanente ale Parlamentului (CJNI, CAPDR, CDORI) în primele două luni ale anului 2024. Rezultatele analizei evidențiază atât aspecte pozitive, cât și preocupări în ceea ce privește transparența și eficiența procesului legislativ.

Comisia Drepturile Omului și Relații Interetnice (CDORI)

CDORI a organizat 5 ședințe, avizând 6 proiecte de acte normative, aprobând 2 decizii și efectuând 3 activități de control parlamentar. În această perioadă, Comisia a aprobat și publicat [Planul de Acțiuni pentru anul 2024](#). Cu toate acestea, observăm că procesele verbale ale ședințelor nu sunt publicate la timp, iar doar ședința din 27.02.2024 a fost transmisă video. Recomandăm publicarea proceselor verbale în termeni cât mai restrânși și transmiterea live a ședințelor pentru creșterea transparenței.

Comisia Administrație Publice și Dezvoltare Regională (CAPDR)

CAPDR a desfășurat 6 ședințe, avizând 18 proiecte de acte normative, adoptând 5 decizii și efectuând 2 audieri publice.

Aspectele pozitive ale activității Comisiei țin de aprobarea [Planului de Activitate pentru anul 2024](#) și publicarea parțială a proceselor verbale și deciziilor. Cu toate acestea, notăm că procesele verbale a patru ședințe nu au fost publicate, iar ședințele (cu excepția celei din 27.02.2024) nu au fost transmise live. Promo-LEX, reafirmă aceeași recomandare și

propune pentru sporirea transparenței publicarea integrală a proceselor verbale și transmiterea video a tuturor ședințelor.

Comisia Juridică Numiri și Imunități (CJNI)

CJNI a avut 5 ședințe, emițând 2 avize, o audiere publică și 16 rapoarte, însă fără a aproba decizii. Un aspect negativ constatat este nepublicarea proceselor verbale ale ședințelor și absența unui Plan de Acțiune.

În cadrul ședinței plenare din 1 februarie, au avut loc modificări privind componența comisiei, afectând reprezentativitatea opoziției. Din cei 11 membri ai comisiei au rămas 10, Olesca Stamate a demisionat din funcția de președinte, fiind înlocuită de Veronica Roșca, iar Vasile Bolea a fost exclus din comisie prin votul majorității parlamentare. În contextul acestor schimbări, se remarcă o potențială neaplicare parțială a regulamentului parlamentar, cu privire la consultarea deputaților înainte de modificările în comisii. De asemenea, se semnalează o reprezentativitate disproporționată în comisia respectivă, cu 7 membri din majoritatea parlamentară și doar 1 al Blocului Comuniștilor și Socialiștilor. Ca urmare, se recomandă ajustări pentru a asigura o reprezentare echitabilă a opoziției în organele de lucru ale Parlamentului.

Totodată, Promo-LEX recomandă Comisiei Juridice Numiri și Imunități, elaborarea unui Plan de Acțiune și publicarea sa, inclusiv a proceselor verbale ale ședințelor, pentru a spori transparența.

Concluzii și Recomandări Generale

În urma analizei, constatăm că există o serie de aspecte pozitive în activitatea comisiilor, precum aprobarea planurilor de activitate și publicarea lor, dar și aspecte care necesită îmbunătățiri, cum ar fi publicarea integrală și la timp a proceselor verbale și deciziilor. Promo-LEX recomandă tuturor comisiilor să adopte practici mai

transparente pentru a asigura o comunicare eficientă și deschisă cu publicul.

Pentru întregul Parlament, propunem ca toate comisiile să transmită și să publice înregistrările video ale ședințelor, contribuind astfel la creșterea gradului de transparență și responsabilitate în procesul legislativ. De asemenea, îndemnăm la respectarea principiului reprezentării proporționale în comisiile parlamentare, garantând astfel o participare echitabilă a tuturor forțelor politice.

Analiza poate fi accesată [aici](#).

Analiza Asociației Promo-LEX asupra Activităților Comisiilor Parlamentare (CJNI, CAPDR, CDORI) pentru ianuarie – februarie 2024

Ce ne spune problema nerezolvată a fermierilor din Dubăsari și de ce ea contează?

Promo-LEX recomandă o abordare echitabilă și incluzivă pentru pilotarea votului prin corespondență

Asociația Promo-LEX a emis o opinie cu privire la proiectul de Lege privind pilotarea votului prin corespondență, document ce urmează să fie prezentat astăzi în cadrul consultărilor publice organizate de Comisia juridică, numiri și imunități a Parlamentului Republicii Moldova. Această opinie subliniază o serie de îngrijorări și recomandări esențiale, oferind astfel o analiză detaliată a aspectelor critice legate de implementarea acestui mecanism electoral.

Contextul inițiativei de pilotare a votului prin corespondență este esențial pentru înțelegerea necesității unei asemenea măsuri. Alegerile recente, în special cele prezidențiale din 2020 și parlamentare anticipate din 2021, au evidențiat o participare semnificativă a cetățenilor moldoveni din diaspora. Cu toate acestea, provocări precum cozi lungi și epuizarea buletinelor de vot au subliniat necesitatea unor mecanisme alternative de votare.

Promo-LEX subliniază importanța adoptării votului prin corespondență ca o soluție viabilă, recunoscând practica internațională și necesitatea de a asigura dreptul la vot pentru toți cetățenii moldoveni, indiferent de locul în care se află.

În același timp, opinia exprimată evidențiază o serie de aspecte problematice și lacune în proiectul de lege prezentat. Una dintre principalele preocupări este legată de universalitatea și egalitatea votului. Propunerea de a limita pilotarea votului prin corespondență doar pentru alegătorii din SUA și Canada nu se conformează principiilor fundamentale ale sufragiului universal și egal. Astfel, Asociația Promo-LEX consideră că votul prin corespondență ar trebui să fie disponibil tuturor alegătorilor care doresc să utilizeze această metodă alternativă de vot.

De asemenea, în document se subliniază importanța respectării standardelor internaționale și a prevederilor constituționale în implementarea votului prin corespondență. Este esențial ca acest proces să fie transparent și să asigure un vot liber și secret pentru fiecare alegător. Prin urmare, se impun măsuri suplimentare pentru a preveni presiunile externe, corupția și fraudarea votului prin corespondență.

În plus, experții Promo-LEX aduc în atenție lacunele și incertitudinile din procesul de elaborare a proiectului de lege, cerând consultare publică înainte de adoptarea acestuia. Recomandările organizației vizează îmbunătățirea proiectului

de lege în conformitate cu principiile democratice și electorale, inclusiv prin obținerea unei opinii pozitive din partea organismelor internaționale relevante, precum Comisia de la Veneția și OSCE/BIDD0.

În concluzie, Asociația Promo-LEX își exprimă susținerea pentru implementarea votului prin corespondență, dar subliniază necesitatea unei abordări riguroase și transparente în procesul de elaborare și adoptare a legii, astfel încât să se asigure respectarea drepturilor electorale ale cetățenilor moldoveni.

Opinia integrală poate fi consultată [aici](#).

OPINIA Asociației Promo-LEX cu privire la proiectul de Lege privind pilotarea votului prin corespondență

